

Δευτέρα 4 Φεβρουαρίου 2013

Παρουσίαση της Μελέτης “Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ”

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΕΡΡΕΣ: Επιστημονικός Διευθυντής ΙΤΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
HELLENIC CHAMBER OF HOTELS

ΑΘΗΝΑ 2012

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΕΡΡΕΣ

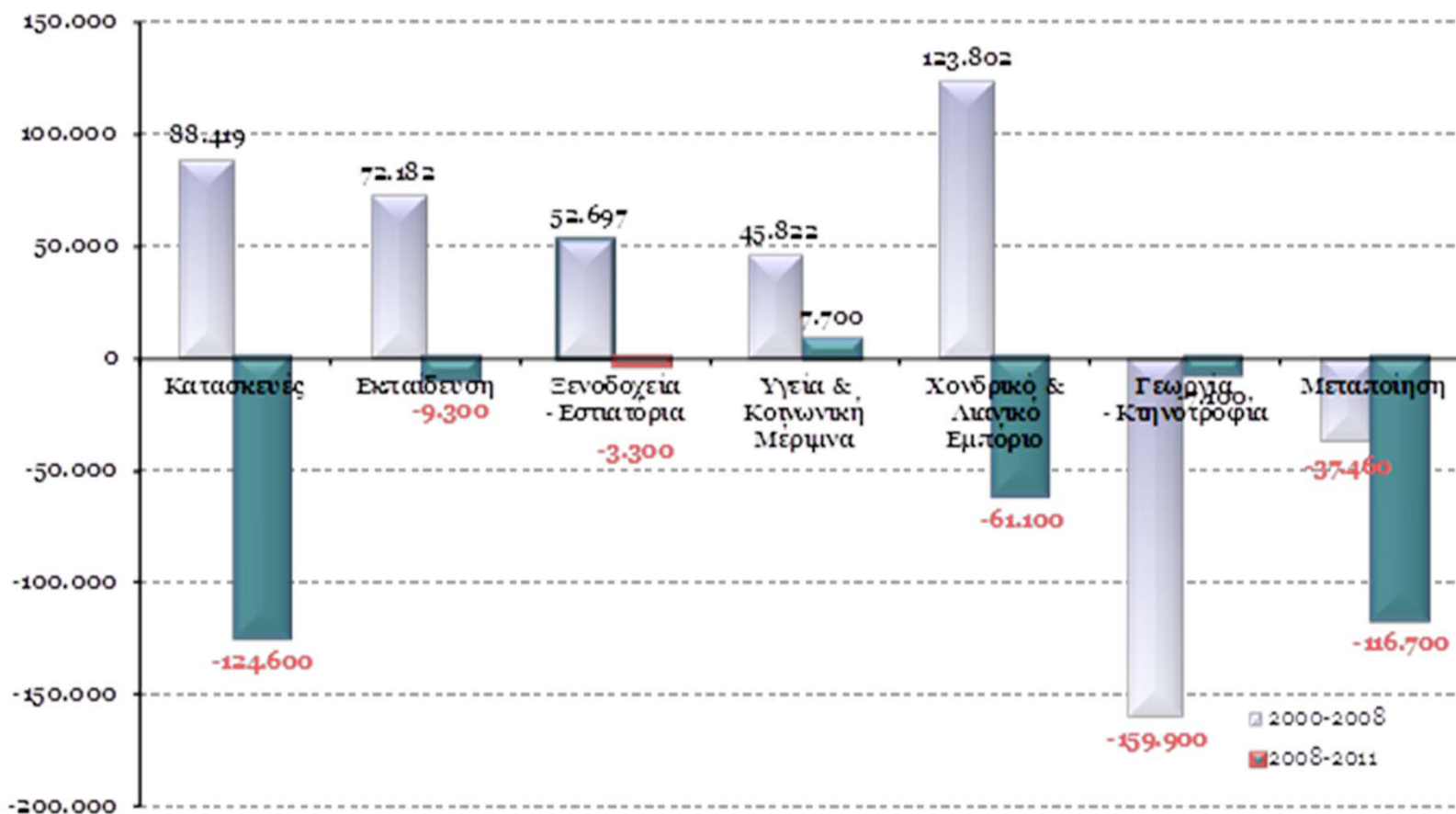

Ι.Τ.Ε.Π.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ
RESEARCH INSTITUTE FOR TOURISM

- ❖ *Ο ελληνικός τουρισμός παραμένει διεθνώς ανταγωνιστικός και είναι σε θέση να δημιουργεί νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης.*

Μεταβολή της απασχόλησης σε Επιλεγμένους Κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας

❖ *Οι ανεπτυγμένες χώρες ενδιαφέρονται για την τουριστική ανάπτυξη λόγω των θετικών επιδράσεων που επιφέρει στην αγορά εργασίας*

➤ Πλεονάζον εποχικό εργατικό δυναμικό και

➤ Άτομα με χαμηλή εξειδίκευση

μπορούν να απορροφηθούν από την τουριστική

βιομηχανία με θετικά αποτελέσματα στη συγκράτηση

της ανεργίας

❖ Το μέγεθος της απασχόλησης στα ελληνικά ξενοδοχεία

Ο τομέας των ξενοδοχείων και της εστίασης προσφέρει

- στην ΕΕ το **4,2%** των συνολικών θέσεων εργασίας, ενώ
- στην Ελλάδα το **6,9 %**

Από την ετήσια έρευνα του ΙΤΕΠ για τις επιδόσεις των ξενοδοχείων το 2012 προέκυψε ότι η απασχόληση

- το Μάιο μειώθηκε κατά **-2,3%** σε σχέση με το 2011, ενώ
- τον Αύγουστο αυξήθηκε **0,8 %**

❖ Το μέγεθος της απασχόλησης στα ελληνικά ξενοδοχεία

Σε περιφερειακό επίπεδο οι μεταβολές της απασχόλησης τους 2 υπό εξέταση μήνες απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	2012		2011		Δ% 2012/11	
	Μάιος	Αύγουστος	Μάιος	Αύγουστος	Μάιος	Αύγουστος
ΑΤΤΙΚΗ (χωρίς νησιά)	10.236	10.374	11.027	11.298	-7,2%	-8,2%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ (χωρίς Αττική)	2.608	3.731	2.750	3.584	-5,2%	4,1%
ΗΠΕΙΡΟΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3.786	4.887	5.525	6.207	-31,5%	-21,3%
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ	12.677	16.438	11.597	14.755	9,3%	11,4%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	7.148	9.613	8.813	11.448	-18,9%	-16,0%
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.854	2.818	2.516	3.101	-26,3%	-9,1%
ΚΡΗΤΗ	22.043	27.569	20.453	25.096	7,8%	9,9%
ΚΥΚΛΑΔΕΣ-ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	23.855	30.854	23.060	29.732	3,4%	3,8%
ΝΗΣΙΑ ΙΟΝΙΟΥ	10.155	13.707	10.890	13.867	-6,8%	-1,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	94.361	119.992	96.631	119.088	-2,3%	0,8%

❖ Κατανομή της απασχόλησης στα ελληνικά ξενοδοχεία

Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι στενά συνδεδεμένες με τον υπόλοιπο οικονομικό ιστό της περιοχής, όπου δραστηριοποιούνται, συμβάλλουν άμεσα στην ευρύτερη δυνατή διάχυση των ωφελειών που απορρέουν από τις τουριστικές τους δραστηριότητες και λειτουργούν ως βασικός μοχλός περιφερειακής ανάπτυξης.

Κατανομή Απασχολούμενων στα Ελληνικά Ξενοδοχεία

Εργαζόμενοι	Μάιος 2008		Αύγουστος 2008	
	Ποσοστό (%)	Αθροιστική Κατανομή (%)	Ποσοστό (%)	Αθροιστική Κατανομή (%)
1 εργαζόμενος	14,4	14,4	8,8	8,8
2-3 εργαζόμενοι	31,7	46,2	28,7	37,5
4-5 εργαζόμενοι	15,5	61,6	18,6	56,1
6-7 εργαζόμενοι	7,4	69,1	9,4	65,5
8-10 εργαζόμενοι	6,7	75,7	8,1	73,7
11-15 εργαζόμενοι	7,2	82,9	7,4	81,1
16-25 εργαζόμενοι	6,0	88,9	7,1	88,2
26-50 εργαζόμενοι	5,7	94,6	5,6	93,8
51-100 εργαζόμενοι	3,4	98,0	3,8	97,6
101 εργαζόμενοι και πάνω	2,0	100,0	2,4	100,0

Πηγή: Πρωτογενής Έρευνα ΙΤΕΠ στα ξενοδοχεία.

❖ Κατανομή της απασχόλησης στα ελληνικά ξενοδοχεία

Μέση απασχόληση στα Ξενοδοχεία ανά Κ						
	5*****	4****	3***	2**	1*	Σύνολο
Μονάδες στο σύνολο της χώρας	333	1.230	2.265	4.291	1.534	9.653
Μέση Απασχόληση ανά ξενοδοχείο	125,7	37,9	13,6	5,7	3,5	14,9
Απασχόληση ανά δωμάτιο	0,7956	0,4164	0,3060	0,2093	0,2191	0,2763

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδας 2011.

❖ Στα ξενοδοχεία απασχολούνται άτομα που κινδυνεύουν από ανεργία και κοινωνικό αποκλεισμό

Από τις εμπειρικές έρευνες που καταγράφουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εργατικού δυναμικού, αποδεικνύεται ότι η τουριστική βιομηχανία προσφέρει σε μεγάλο ποσοστό ευκαιρίες απασχόλησης στους νέους και τις γυναίκες, δηλαδή στις ομάδες πληθυσμού που τα ποσοστά ανεργία πλησιάζουν τα όρια του κοινωνικού αποκλεισμού.

➤ Κατά το Γ' τρίμηνο του 2012 η ανεργία έφτασε το **24,8%** έναντι 23,6% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2011

- Ποσοστό ανεργίας γυναικών: 28,9%
- Ποσοστό ανεργίας ανδρών: 21,7%
- Ποσοστό ανεργίας νέων 15-24 ετών: 56,6%
- Ποσοστό ανεργίας νέων γυναικών: 65,4%

- ❖ *Στα ξενοδοχεία απασχολούνται άτομα που κινδυνεύουν από ανεργία και κοινωνικό αποκλεισμό*

Ιδιαίτερα εμφανής είναι η συμβολή του ξενοδοχειακού κλάδου στην απασχόληση των γυναικών, το ποσοστό απασχόλησης των οποίων είναι σημαντικά υψηλότερο στα ξενοδοχεία σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας τόσο στην ΕΕ-27 όσο και στην Ελλάδα

Ποσοστά Απασχόλησης				
	Σύνολο Οικονομίας		Καταλύματα	
Χώρες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
ΕΕ-27	55%	45%	40%	60%
Ελλάδα	61%	39%	42% *	58% *

*Πηγή: Eurostat, EU Labor Force Survey,
(*) ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία.*

❖ *Στα ξενοδοχεία απασχολούνται άτομα που κινδυνεύουν από ανεργία και κοινωνικό αποκλεισμό*

Στις τοπικές κοινωνίες λειτουργούν τα αντανακλαστικά της κοινωνικής αλληλεγγύης. Οι ξενοδόχοι στηρίζουν την απασχόληση των νέων που κατάγονται από την περιοχή τους, αψηφώντας την αναγκαιότητα για περιορισμό του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεών τους.

Το 20012 συρρικνώθηκε αισθητά ο αριθμός των αλλοδαπών που εργάζονται στα ελληνικά ξενοδοχεία

- Τον Μάιο του 2012 η απασχόληση των αλλοδαπών μειώθηκε κατά **-7,3%** και το ποσοστό τους περιορίστηκε στο **20,48%**
- Τον Αύγουστο του 2012 η απασχόληση των αλλοδαπών μειώθηκε κατά **-8,4%** και το ποσοστό τους περιορίστηκε στο **21,42%**

❖ Στρατηγικές αύξησης της απασχόλησης

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος ενίσχυσης της απασχόλησης στα ξενοδοχεία είναι η αύξηση της φέρουσας ικανότητάς τους, δηλαδή της δυναμικότητάς τους

Αύξηση κατά 10%

- του αριθμού των δωματίων αυξάνει την απασχόληση κατά **8,5%**
- της τιμής διάθεσης των δωματίων αυξάνει την απασχόληση κατά **3,7%**
- της μέσης πληρότητας των δωματίων αυξάνει την απασχόληση κατά **1,7%**

Επιδράσεις των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ξενοδοχείων στην απασχόληση

1 αστέρι	-0,16	Ύπαρξη εστιατορίου	0,18
2 αστέρια	-0,14	Ύπαρξη συνεδριακού	0,11
3 αστέρια	0,04	Ύπαρξη γυμναστηρίου	0,15
4 αστέρια	0,30	Ύπαρξη καταστημάτων	0,24
5 αστέρια	0,51	Εποχικά	-0,057
		Συνεχούς λειτουργίας	0,063

❖ *Στρατηγικές αύξησης της απασχόλησης*

- Οι υψηλότερες τιμές αντανakλούν ένα ανώτερο επίπεδο ποιότητας και αποτελούν το πιο αποτελεσματικό εργαλείο αύξησης της απασχόλησης στο υφιστάμενο ξενοδοχειακό δυναμικό.
- Η συνεχής λειτουργία των μονάδων συμβάλλει θετικά στην απασχόληση, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στα ξενοδοχεία της Αθήνας.
- Οι μικρότερες μονάδες της ίδιας τάξης συμβάλλουν αναλογικά περισσότερο στην απασχόληση.

❖ Κόστος εργασίας στα ελληνικά ξενοδοχεία

Το συνολικό κόστος εργασίας απορροφά το **36,7%** των εσόδων των ελληνικών ξενοδοχείων.

Μέσο Κόστος Εργασίας στα Ξενοδοχεία 2010

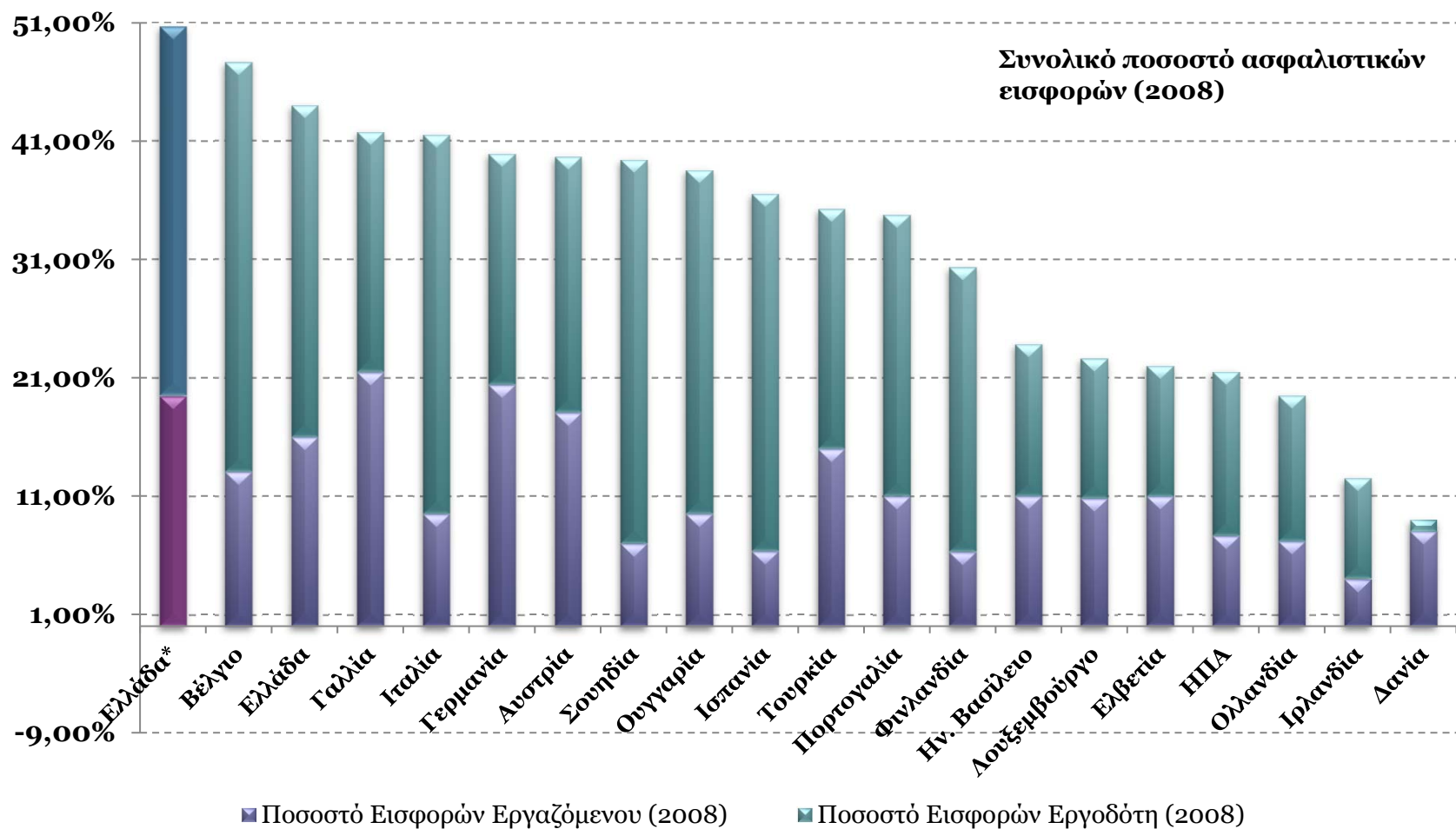
ως προς την περιοχή ανά μέγεθος (%)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Οικογενειακό (1-20 δωμάτια)	Μικρό (21-50 δωμάτια)	Μεσαίο (51-100 δωμάτια)	Μεγάλο (> 101 δωμάτια)	Μ.Ο.
Αττική	39,3%	42,1%	46,9%	50,1%	45,0%
Κεντρική Ελλάδα (χωρίς Αττική)	31,5%	27,8%	52,4%	44,4%	32,8%
Ήπειρος - Θεσσαλία	25,2%	28,9%	48,0%	54,1%	31,6%
Μακεδονία - Θράκη	31,5%	37,3%	51,6%	44,2%	40,4%
Πελοπόννησος	31,5%	32,8%	40,1%	51,6%	35,9%
Νησιά Αιγαίου	24,7%	38,9%	40,2%	50,2%	36,6%
Κρήτη	34,7%	35,1%	37,4%	37,5%	36,3%
Κυκλάδες - Δωδεκάνησα	34,3%	28,6%	33,1%	39,7%	33,2%
Νησιά Ιονίου	34,2%	34,8%	30,6%	39,7%	35,3%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	31,6%	34,2%	41,5%	42,2%	36,7%

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδας 2011.

❖ Η Ελλάδα επιβάλλει τις υψηλότερες ασφαλιστικές εισφορές

Όταν συνεκτιμηθούν όλοι οι ασφαλιστικοί συντελεστές, η Ελλάδα παρουσιάζει το υψηλότερο ονομαστικό ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών σε ΕΕ και ΟΟΣΑ.

❖ Φορολόγηση της εργασίας

Διάρθρωση φορολογικών εσόδων στην ΕΕ-27

Κύριες κατηγορίες φορολογικών εσόδων στις χ (% ΑΕΠ)

Κατηγορία φόρων	2001	2006	2009	2010	2011
Φόροι κατανάλωσης	12,9	13,2	12,7	13,6	13,1
Φόροι εισοδήματος και περιουσίας	13,4	13,4	12,4	12,4	12,6
Ασφαλιστικές εισφορές	13,8	13,5	14,1	13,9	13,9
Σύνολο	40,1	40,1	39,2	39,4	39,6

Πηγή: Eurostat (online data code: gov-a-main).

❖ Φορολόγηση της εργασίας

Το 2010 η Ελλάδα εισέπραξε σε φόρους το **33,2%** του ΑΕΠ της, όταν ο μέσος όρος στις χώρες της Ευρωζώνης ανερχόταν σε **40,9%**

Κύριες κατηγορίες φορολογικών εσόδων το 2010 σε χώρες της ΕΕ και την Ευρωζώνη (% ΑΕΠ)

Κατηγορία φόρων	Ευρωζώνη	Ελλάδα	Ισπανία	Γερμανία
Φόροι κατανάλωσης	12,9	12,3	10,6	11,4
Φόροι εισοδήματος και περιουσίας	11,6	7,9	9,5	11,0
Ασφαλιστικές εισφορές	14,4	10,9	12,3	15,8
Σύνολο	40,9	33,2	32,9	39,5

Πηγή: Eurostat (Tax revenue statistics).

❖ Φορολόγηση της εργασίας

Οι κυριότεροι λόγοι για τα χαμηλά φορολογικά έσοδα που συγκεντρώνει η Ελλάδα είναι:

- Ο μεγάλος αριθμός αυτοπασχολούμενων
- Το υψηλό ποσοστό συμβοηθούτων μελών σε οικογενειακές επιχειρήσεις
- Το υψηλό ποσοστό απασχολούμενων στη γεωργία
- Το μεγάλο ποσοστό **αέργων** (υψηλό ποσοστό **ανεργίας**, από τα μικρότερα ποσοστά **γυναικείας** απασχόλησης και από τα μεγαλύτερα ποσοστά **συνταξιούχων**)
- Οι αναλογικά περισσότερες αναπηρικές συντάξεις
- Η κατάχρηση του θεσμού της πρόωρης συνταξιοδότησης
- Η διάθρωση της παραγωγικής βάσης που ευνοεί την εισφοροδιαφυγή
- Η εποχική απασχόληση σε πολλούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας

❖ Φορολόγηση της εργασίας

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας **55-64** που εξακολουθούν να εργάζονται στην Ελλάδα ανέρχεται στο **39,4%**

Ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας

Χώρα/Περιφέρεια	2001	2006	2011
ΕΕ-27	37,7	43,5	47,4
Ευρωζώνη	35,0	41,6	47,1
Ελλάδα	38,2	42,3	39,4
Ισπανία	39,2	44,1	44,5
Γερμανία	37,9	48,1	59,9

Πηγή: Eurostat.

❖ Φορολόγηση της εργασίας

Παρά τα χαμηλά δημόσια έσοδα, η ονομαστική φορολογική επιβάρυνση των εισοδημάτων από εργασία στην Ελλάδα, υπερβαίνει το μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ.

Κατανομή μεταξύ φόρου εισοδήματος και ασφαλιστικών εισφορών

ΧΩΡΕΣ	Συνολική επιβάρυνση	Φόρος εισοδήματος	Εισφορές εργαζόμενου	Εργοδοτικές εισφορές	% Φόρου εισοδήματος	% Εισφορών εργ/νου	% Εργοδοτικών εισφορών
Αυστρία	48,8	12,3	14,0	22,5	25,20	28,69	46,11
Δανία	41,2	30,1	10,5	0,5	73,06	25,49	1,21
Γερμανία	52,0	18,6	17,2	16,2	35,77	33,08	31,15
Ελλάδα	42,4	8,0	12,5	21,9	18,87	29,48	51,65
Ιταλία	46,5	15,0	7,2	24,3	32,26	15,48	52,26
Πορτογαλία	37,6	9,6	8,9	19,2	25,53	23,67	51,06
Ισπανία	37,8	9,7	4,9	23,2	25,66	12,96	61,38
Τουρκία	39,7	10,4	12,5	16,8	26,20	31,49	42,32

Σημείωση: Αναφέρεται στη φορολογική επιβάρυνση εργαζόμενου χωρίς σύζυγο και παιδιά με ετήσιο εισόδημα ίσο με το μέσο όρο των απολαβών από μισθωτή εργασία στη χώρα αναφοράς

Πηγή : ΟΟΣΑ

❖ Προτάσεις

1. Περιορισμός της εισφοροδιαφυγής που δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού
2. Η αύξηση των φορολογικών εσόδων να προέλθει από αύξηση της άμεσης φορολογίας εισοδημάτων και όχι των ασφαλιστικών εισφορών
3. Προς την ίδια κατεύθυνση θα συνέβαλλε και η υιοθέτηση του γερμανικού μοντέλου στον επιμερισμό των ασφαλιστικών εισφορών μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου
4. Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών από το ΛΑΕΚ ή εναλλακτικά να εφαρμοστεί ο θεσμός της μερικής συνταξιοδότησης με παράλληλη μερική απασχόληση για τους εργαζόμενους στον τουρισμό που βρίσκονται κοντά στην ηλικία συνταξιοδότησης
5. Ρυθμίσεις για τους ιδιοκτήτες μικρών ξενοδοχείων και τους αυτοαπασχολούμενους σχετικά με τον τρόπο και χρόνο πληρωμής των ασφαλιστικών τους εισφορών στον ΟΑΕΕ (μικρότερες δόσεις με μεγαλύτερο διάστημα ασφάλισης)
6. Απλοποίηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΩΝ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
HELLENIC CHAMBER OF HOTELS

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας